

Emblema d'una època

Text: **BIEL ROQUET-JALMAR**

Obres de construcció de l'hotel Imperial Tarraco, a inicis dels anys seixanta del segle xx. En primer terme, el parc de l'amfiteatre. Fotografia: Centre d'Imatges de Tarragona / L'Arxiu. Autor desconegut

L'HOTEL IMPERIAL TARRACO, CONSTRUÏT FA SEIXANTA ANYS, RESPON A L'ESTIL ARQUITECTÒNIC DEL RÈGIM FRANQUISTA

“Ell és l'entorn!” D'aquesta manera tan clara i contundent respon l'arquitecte Jordi Guerrero quan li preguntem si l'hotel Imperial Tarraco encaixa amb tot allò que té a la vora. I, segons com es miri, no li falta raó. L'actual plaça de la Unesco ha canviat radicalment les darreres dècades, especialment els anys abans i després de la declaració del conjunt monumental romà com a patrimoni de la humanitat. Gairebé res és igual; excepte l'hotel. “Ha canviat quasi tot el que té al voltant, principalment la capçalera del Circ”, apunta Jordi Piqué, cap de servei de l'Arxiu Històric Municipal de l'Ajuntament de Tarragona.

L'hotel Imperial Tarraco respon a un estil denominat com a modern, que se sintetitza en “una arquitectura senzilla i funcional”, amb una estructura “ràpida, metàl·lica, revestida de formigó i materials de l'època, amb un arrebossat blanc, molt simple”, resumeix l'arquitecte Guerrero, especialista en el racionalisme propi del període de la dictadura. Molts d'aquests trets poden trobar-se en altres grans edificis de la ciutat com la Universitat Laboral, la Ciutat de Repòs i de Vacances, el Govern Civil, el Museu Nacional Arqueològic de la plaça del Rei, l'antiga Salle —ubicada a la plaça de la Imperial—, el col·legi de Sant Pau o l'església de Torreforta.

I és que tots ells corresponen a la mateixa època, amb un franquisme que començava a obrir-se lleugerament al món i en què l'arquitectura jugava un paper

plasma molt bé Jordi Piqué: “És espectacular, des de qualsevol de les habitacions sembla que vagis en vaixell.”

Que l'Imperial Tarraco es troba en un indret idíl·lic a la vegada que estratègic no és cap secret, ni tampoc és casual. La confluència de la Rambla Vella amb el passeig de les Palmeres és un lloc amb molta història. Una història de molts segles que comença a mutar el 1854, amb la publicació d'un reial decret que permet l'enderrocament de les muralles. És aleshores quan es plasma la primera transformació profunda contemporània del lloc, ja que el Baluard de Cervantes, que arribava gairebé fins a l'estàtua de Roger de Llúria, desapareix per donar lloc a allò que acabà sent el capdamunt de la Rambla Nova.

Sobre els fonaments de la fortificació es va erigir el convent de Santa Clara, que no va durar gaire temps dempeus. “El 22 de juliol de 1936, dies després de l'intent de cop d'Estat, a Tarragona encara no havia passat gairebé res, fins que van arribar camions amb milicians de Barcelona, molts dels quals anarcosindicalistes, que venien esquitxats dels combats a la capital”, recorda Piqué. L'actual plaça de la Unesco era aleshores una porta d'entrada a la ciutat, per la qual cosa el convent va ser el primer que van trobar. I, al seu costat, una benzineria: “Van omplir bidons, van fer sortir les monges i van calar foc.” L'edifici, ruïnós, es va haver d'enderrocar un cop acabada la guerra.

I així va passar més d'una dècada, amb el solar buit. Un terreny molt desitjat que va anar canviant de mans a la vegada que el propietari de torn s'imaginava el seu propi projecte. Primer, és la Diputació qui es fa amb el solar i s'hi imagina el nou Museu Nacional Arqueològic. La intenció no es materialitza i l'espai passa a mans d'un privat; de la seva mà s'hi projecten tres edificis d'habitatges. Tampoc tira endavant i la Diputació torna a interessar-se en el solar per traslladar-hi, des del passeig de Sant Antoni, el nou palau de l'ens provincial. Un canvi que no fructifica i que demostra que la tan característica inconcreció tarragonina no és cosa de fa quatre dies.

Imatge de l'hotel després de la seva obertura al públic, l'any 1965. Fotografia: Centre d'Imatges de Tarragona / L'Arxiu. Autor: Chinchilla

En efecte, quan es van valorar aquestes restes tan rellevants per entendre l'antiga ciutat, els recordats cinema Coliseum i garatge Penedès, entre d'altres, van passar a ser història, tot deixant una plaça oberta amb unes vistes que han esdevingut icòniques. No obstant això, l'hotel, inaugurat ara fa seixanta anys, ha continuat allà. Imperterrit des del 1963. “L'edifici és anterior a l'entorn actual. S'ha fet l'urbanisme a partir d'ell”, remata Guerrero.

clau en el llenguatge de projecció. Totes són grans obres, entre les quals l'hotel és una de les més destacades gràcies a la seva ubicació: “És el solar més privilegiat de la ciutat”, defensa Guerrero; tot plegat fa que l'edifici tingui en la “presència” el seu tret més característic. “Està molt ben ubicat, orientat al mar i a l'amfiteatre, i les habitacions s'articulen a través de la corba, que dona personalitat pròpia a l'establiment”, descriu l'arquitecte. És una construcció que impressiona, com

JORDI GUERRERO (ARQUITECTE): "L'EDIFICI ES VA AIXECAR EN EL SOLAR MÉS PRIVILEGIAT DE LA CIUTAT"

il·lustre i vicepresident de la UEFA—, que es va endur, com a únic participant, la subhasta convocada per part de la Diputació. El 1956 l'hotel començava a caminar, amb l'inici d'obres el 1959.

Quatre anys i seixanta milions de pesetes després, l'Imperial Tarraco s'erigia en un dels nous elements representatius de l'*skyline* de la ciutat. L'obertura del nou equipament va suposar un punt d'inflexió per a la modernització de la infraestructura hotelera tarragonina, tal com remarca Jordi Piqué: "En aquell moment hi havia poc més de 700 places entre vuit «hoteles» del segle passat i quatre càmpings; l'oficina de turisme havia atès 23.000 turistes el 1961. Els que no trobaven lloc anaven a Salou, la Pineda, Cambrils o Torredembarra, que van començar a créixer turísticament abans."

De fet, l'hotel Imperial Tarraco comparteix certes semblances amb els ressorts d'aquests municipis, especialment els salouencs, generalment molt blancs i uniformes. En tot cas, el nou equipament va suposar un abans i un després. Si bé és cert que la infraestructura hotelera de la ciutat es va renovar, tampoc va créixer gaire més. "Durant dècades, l'hotel de Tarragona ha estat l'hotel Imperial Tarraco. No només per anar a dormir, sinó també per celebrar esdeveniments socials i familiars", indica el director de l'Arxiu.

L'aparició del nou establiment hotelier a tocar de la Part Alta és una de les

millors representacions del paradigma de creixement de la ciutat aquella dècada; una ciutat que va deixar de ser ben bé un poble gran amb la construcció dels nous barris perifèrics. "Es passa de la Tarragona dels anys 1950 de tarragonins i tarragonines d'origen, a una Tarragona que acull una gernació en molt poc temps, que duu a aquest canvi demogràfic", incideix Piqué. En efecte, mentre s'inaugura l'hotel el 1963, hi ha unes 4.500 persones vivint en barraques: "Era gent que marxava d'un lloc amb habitatge i sense feina, i arriben aquí amb feina, però sense habitatge. No és que no se'l poguessin pagar, és que no n'hi havia." Així, deslligats del centre, els immigrants de la resta de l'Estat van aixecar amb les seves pròpies mans els barris de Ponent.

La imatge mostra l'espai de l'actual plaça de la Unesco, aleshores amb el garatge Penedès, molt diferent del que hi ha ara. Fotografia: Centre d'Imatges de Tarragona / L'Arxiu. Autor: Chinchilla

L'època en què s'edifica el nou referent hotelier de la ciutat és, doncs, de ple creixement. Les dades parlen per si mateixes: si el 1960 hi ha poc més de 43.000 habi-

tants, al cap de només una dècada s'arriba als 100.000. "És espectacular que una ciutat dobli els habitants en deu anys", emfatitza el director de l'Arxiu Històric.

Josep Maria Monravà i López i Antoni Pujol Sevil van ser els arquitectes encarregats d'idear un hotel que es va inaugurar el 1963. Fotografia: Centre d'Imatges de Tarragona / L'Arxiu. Col·lecció família Ricomà Vallhonrat. Autor desconegut

La inoperància, però, arriba a la seva fi quan el turisme comença a treure el nas a l'Espanya franquista i la primera línia política —si se'n pot dir així— i socio-econòmica, no només de la ciutat, sinó fins i tot estatal, s'hi capbussa de ple.

"Hi havia tota una conxorxa alineada per fer a Tarragona un hotel de certa categoria, tot i que no de luxe", detalla l'arquitecte Guerrero. Un entramat que va confluïr en una societat, liderada pel carismàtic Agustí Pujol Sevil —tarragoní

Renovar-se o morir

Es van perdre una trentena d'habitacions, però es va guanyar el futur. El 27 de març de 2020, l'H10 Imperial Tarraco havia de reobrir després de quasi tres anys tancat, però la pandèmia, acabada d'arribar, ho va

truncar tot. Les 144 estances, reformades fins al mínim detall, van acabar acollint els primers clients durant l'estiu. Molts tarragonins van veure-hi l'oportunitat perfecta per conèixer-lo des de dins i, de passada, poder fer la primera escapada en molts mesos, en

un moment en què no es podia marxar gens lluny.

No va ser una simple posada a punt, una mera modernització, sinó que l'Imperial Tarraco va tornar a ser un hotel de certa categoria. Amb quatre estrelles, més enllà de les habitacions,

que feien molt més bona cara, l'H10 va passar a tenir un nou atractiu exclusiu; el sostre de l'hotel no havia estat mai aprofitat fins que es va decidir que, al capdamunt, s'hi faria una terrassa amb restaurant i piscina. Un espai de categoria en un indret més que privilegiat.

Don't worry.
Be parking.

Pàrquings
Municipals de
Tarragona

· Av. Catalunya · Torroja
· Joan XXIII · Bastos
· President · Tàrraco
· Companys · Corsini
· Saavedra

Màxim diari
4,95 €

AJUNTAMENT DE
TARRAGONA

f t y o i APP TGN AGENDA
www.tarragona.cat

JORDI PIQUÉ
(HISTORIADOR):
“EN AQUELL MOMENT,
A TARRAGONA NOMÉS
HI HAVIA PETITS HOTELS
I QUATRE CÀMPINGS”

Però no només apareixen els barris, sinó que el centre creix allà on no arribava i es va renovant allà on ja existia. En aquesta tessitura pren especial rellevància la figura de Josep Maria Monravà i López, el pare de bona part de la Tarragona que coneixem avui en dia. Com a arquitecte municipal del 1939 al 1964, la ciutat es va transformar a través de les idees sorgides de la seva ment.

La de Monravà López és una figura que coneix molt bé Jordi Guerrero, ja que n'ha fet una tesi doctoral. Quan li preguntem si la Tarragona de la postguerra és seva, ell respon de manera molt clara: “És la nostra Tarragona, la que trepitgem nosaltres avui!” Que Monravà López aparegui en aquest reportatge no és casualitat, i és que a banda de ser un dels arquitectes referents del racionalisme espanyol i l'ideòleg de la ciutat moderna, també va ser un dels dos professionals al capdavant de la construcció

de l'hotel Imperial Tarraco, juntament amb Antoni Pujol Sevil. Aquesta és una de les seves múltiples empremtes.

Durant molts anys, aquest hotel va ser la joia de la corona dels allotjaments turístics tarragonins. Com tot en aquesta vida, però, després d'una bona etapa, n'acostuma a venir una de més dolenta. Les darreres dècades l'Imperial Tarraco havia entrat en una època de decadència. Ja no era el que havia estat; havia quedat antiquat. Calia un canvi de tal a baix i així va ser. Després de tres anys d'obres, el juliol del 2020 va reobrir les portes rebatejat com a H10 Imperial Tarraco. Canvis a dins, i canvis a fora. “Quan es va construir, es podria haver fet amb millors materials, es va degradar ràpidament. És una arquitectura més aviat efímera, no és una catedral. Aquest model turístic ja té això”, conclou Guerrero. L'arquitecte hauria fet alguna cosa diferent durant les obres, però en té una visió positiva: “Cert és que sense la intervenció potser hauria anat a terra... La remodelació era necessària.”

Ara, Tarragona torna a comptar amb un hotel de categoria i d'última generació al rovell de l'ou. Un equipament renovat

que ha captat l'atenció de propis i estranys. “Ara tinc amics de Barcelona que venen a passar un cap de setmana a l'hotel Imperial. Això abans no succeïa. I jo, després d'haver-hi passat cinquanta mil vegades per davant, vaig pensar que estaria bé passar-hi alguna nit.” No van ser pocs els tarragonins que van redescobrir durant la pandèmia un hotel que, potser, difícilment es podria construir des de zero avui dia en aquest indret privilegiat.

Els temps han canviat per a una part substancial de la societat i un projecte així xocaria amb moltes visions actualitzades sobre arquitectura, urbanisme, sostenibilitat, paisatge o turisme. No obstant això, ara per ara, l'economia tarragonina continua depenent, en bona mesura, dels visitants que hi arriben cada any. “Vivim del turisme, encara que no agradi a la gent”, reflexiona Jordi Guerrero. Un model turístic, vigent des de fa més de mig segle, explicat perfectament per l'hotel Imperial Tarraco, amb els seus alts i baixos durant els seus seixanta anys de vida. | ➔

Imatge actual de la façana principal de l'hotel, després de la darrera rehabilitació. Fotografia: David Oliete Casanova